C.R. BIBLIOTHECA UNIVER. JAGELL. CRACOVIENSIS
25744
I | Mag. St. Dr. | P

O P I S.

Feſtynu obchodzonego przez

Miaſto Stołeczne

K R A K O W.

w DZIEN IMIENIN NAYJASNIEYSZEGO

S T A N I S Ł A W A

A U G U S T A.

Króla Polſkiego. W Xcia. Litt: &c.

Y

JW, STANISŁAWA MAŁACHOWSKIEGO.

Marszałka Konfederacyi Koronney. &c.

13

25744 I.

C. R. BIBLIOTHECA
VNIV. IAGELL.
CRACOVIENSIS

Miasto Stołeczne Kraków wierne zawsze swoiemu Monarsze y Rzeczy-Pospolitey, a razem umieiące z wdzięcznością przyimować to, co mu z prawodawczey Ręki dla uszczęśliwienia wydzielone zostaie, okazuiąc za świeżo odebrane wraz z innemi Miastami wolności swobody, gdy Dzień 8smy Maja Dzień powszechney radości, to iest Imienin Nayiaśnieyszego szczęśliwie Nam panuiącego STANISŁAWA AUGUSTA Króla y Oyca Narodu, a wraz y JW. STANISŁAWA MAŁACHOWSKIEGO Marszałka Konfederacyi Koronney, Męża o dobro publiczne y uszczęśliwienie całey Oyczyzny gorliwego nadszedł, okazuiąc iak szczerze z ustanowionego Prawa szczęśliwość całego Narodu obeymuiącego zostało ukontentowane, a zawdzięczaiąc Prace tych, którzy do uskutecznienia tak wielkiego Dzieła nayuroczyściey przyłożyli się, rano równo ze wschodem słońca ogłosić tę tak wesołą pamiątkę na Wieży Ratuszney przez trąby y kotły, a za Murami Mieyskiemi przez setne z Armat uderzenie rozkazało, na odgłos ten z okolic Miasta zbiegało się kupami Pospolstwo iako na Echo ogłaszaiące dzień wszy-

ſtkim Obywatelom wesoły, zgromadzone napełniło Kościoł cały ArchiPrezbyteralny w Rynku Krakowſkim ſtoiący, czekaiąc godziny przeznaczoney publicznemu Nabożeńſtwu za ſzczęśliwy Rząd y Powodzenie dobrego Króla y kochaiącego Oyca Narodu, tudzież pierwſzego Naczelnika Obrad Seymowych Marſzałka Konfederacyi Koron: o godzinie wpół do Dzieſiątey ranney, gdy Dzwony Kościelne dały znak Czasowi już dla oddania Bogu modłów nadchodzącemu, Armaty na około Murów Mieyſkich rozſtawione na powtóre zwoływały opodal zjeżdżających ſię Obywateli Województwa, jakoby właśnie daiąc znaki, że w tym samym momencie każdy ſłyſzący odgłos zbiegać ſię powinien, dla złączenia Nabożeńſtwa wraz z Obywatelami Miaſta, iakoż po tymże danym znaku, gdy lud zewſząd zgromadzony wznoſił ręce swoie do Niebios proſząc Opatrzności o iak naydłużſze Rządy tych, którzy od wſzyſtkich powſzechnie są kochanemi, za zeyściem ſię Magiſtratu y Stanów tak Kupieckiego iakoliteż y Cechowego, który przez cały rozſtawiony Kościoł z jarzącemi aſsyſtował Wachlami, odprawiana była Wotywa Pontyfikaliter przez WJX. Karola Łochmana ArchiPresbytera y Kanonika Katedralnego Krak: miana, przez przeciąg ktòrey na trzech Chorach rozłożona ſłyſzeć ſię dała Muzyka, po tey zaś odprawioney intonowane zoſtało. — *Te Deum Laudamus* = podczas którego ſłyſzany był już po trzeci

raz

ráz huk z Armat do samego trwaiący południa y całe kończący Nabożeństwo.

Oprócz zaś tego odprawowana była w Kościele Katedralnym na Zamku również przez JW. Jozefa Olechowskiego, Szufragana Krak: Wotywa, podczas którey również Regiment Szefostwa JW. Wodzickiego Jenerała Majora Dywizyi Małopolskiey tu konsistuiący, a wraz y Artyleryi na Wałach Zamkowych ościennemu Państwu dawanym ogniem Dzień ten tak wesoły ogłaszały.

W Czasie zaś południowym dawane były po wielu mieyscach Obywatelskie Obiady, gdzie porozdzielany Magistrat y zgromadzeni Stanow Obywatele, okazuiąc radość doczekanego tak szczęśliwego Czasu, spełniali koleyno Zdrowia Nayjaśnieyszego szczęśliwie Panuiącego Monarchy, JW. Marszałka Konfederacyi Koronney, JO. Marszałka Konfederacyi Litewskiey y innych JWW. Posłów do uszczęśliwienia Miast przykładaiących się z ustawicznemi Okrzykami, Vivat, Narod, = Vivat Król = Vivat Konstytucya.

Te wesołe radości trwały w Obywatelach aż do zmierzchaiącey się Nocy, tu bowiem gdy ciemność powszechna zasłoniła słońca promienie dał się widzieć wspaniały Widok, przez oświecenie całego Miasta, Wieży Ratuszney, tudzież gmachu Sukiennice zwanego wiadomego w swey obszerności.

Ten widok ſprowadził do Miaſta Urzędników y Obywateli Województwa o mil kilkanaście odległych, iakoliteż równie y Zagranicznych wiele dyſtyngwowanych Osob.

Wieża bowiem zacząwſzy od samey Kopuły Lampami iak nayguſtowniey oświecona okazywała od południa Herb JKM. y Herb Oboyga Narodów, od Zachodu Cyfrę Nayjaśnieyſzego PANA y Herb JW. Małachowſkiego Marſzałka Konſederacyi Koronney, od Wſchodu również Cyfrę JKM. y Herb JO. X. Marſzałka Konſederacyi Litewſkiey, co wſzyſtko iak naywſpaniaſzey oświecone zoſtało, na gankach teyże ſłyſzeć ſię dały Trąby y Kotły wabiące każdego, aby był Uczęſtnikiem Mieyſkiego ludu wesołości.

Tey Wieży dodawał tym większey ozdoby Hauptwach kolorowemi lampami przy różnych napiſach y znakach koſztem Regimentu tu konsyſtuiącego illumiminowany, którego że oſobne opisanie z Druku wychodzi, przeto też publiczności powtornym jego opiſaniem nie trudni ſię.

Sukiennice za mieyſce zabawy publiczności oznaczone, przed wyisciem z ieпney ſtrony okazywały Herb Koronny rzęsiſto lampami okrążony pod którym dawał ſię widzieć Herb Miaſta Krakowa z napiſem:

Salus

Salus Nostra Vestra Salus

Z drugiey strony Herb WX. Litewskiego podobnież iak y pierwszy objaśniony z napisem:

Aurea Tempora -- Aureum Sæculum

Wewnątrz zaś zawierały w sobie światło tak na Lustrach przez srzodek we dwa rzędy rozwieszonych iakoliteż y murach bocznich przy napisach (*) z świc jarzących

składa-

(*) *Legum Potestas vindicata.*
Felicitas Temporum redux
Tolerantia pacifice sancte cauta
Patriæ monumenta servata & Illustrata
Tranquillitas publica fundata
Industria Agris fluminibus colonijsq; asserta
Ærarium Reipublicæ provide instructum
Artes liberatæ honoribus altæ
Constitutio Reipublicæ in melius mutata. die 3. Men: Maij A. 1791.
Schola Princeps Regni Utriusque Gentis renovata
Plebis Servitus comminuta
Civium institutio a Supremo Magistratu curata
Mentibus præmia constituta
Academia militaris erecta
Urbes præfecturis Boni Ordinis ædificiis præsidijsque ornatæ
Literarum genus omne reflorescens.

ſkładaiące ſię które naymilſzy oczom czyniły widok, tey wſpaniałości dodawał umyślnie miſternie ubrany Tron cały Aksamitem okryty, w srzodku ſiebie Portret Nayjaśnieyſzego PANA zawieraiący, obok dwiema Cyframi JW. Marſzałka Koronnego y JO. Marſzałka Litewſkiego ozdobiony, bliſko którego dał ſię czytać Napis

Numini Majeſtatique

Sapientiſsimi Optimi Feliciſsimi Regis

STANISLAI AUGUSTI

Regis Patriæ.

Inter multa Sapientiæ & Clementiæ Ejus Munimenta

Quæ in hoc municipalis Pietatis templo cernuntur.

Ob libertatem publicam

Anno Regni sui XXVI.

In fœderatis Ordinum Comitijs

Lege ter unanimi conſenſu sancita

Municipiis Regni Poloniarum & M.D. Lithvaniæ

Reſtitutam auctam adſertam

Hanc votivam Aram

VIII Idus Maji

Municipes Cracovienſes.

dedicant.

Naprzeciwko zaś takowego ſłyſzana była Muzyka z 36. Osob naywybornieyſzych złożona, którą przygrywaniem Symfonii y Koncertów w początku zabawiała publiczność ztąd bowiem o godzinie Dzieſiątey wieczorney ruſzył ſię Magiſtrat na Ratuſz do Sali Sądowey, gdzie zaſtawſzy Stoł Cukrami zaſtawiony Cyframi Nayjaśnieyſzego Monarchy JW. y JO. Marſzałków Konfederacy-Koronney y Litewſkiey przyozdobiony, liczną Kompanią z JWW. W. Urzędników tudzież Obywateli Wojewodztwa złożoną, częſtował, ſpełniaiąc wraz z Zacnemi Gośćmi przy odgłoſie trąb y kotłów tudzież Armat zdrowie Nayjaśnieyſzego STANISŁAWA AUGUSTA dobrego KROLA, JW. Stanisława Małachowſkiego Marſzałka Konfederacyi Koronney, JO. Kazimierza Sapiechy Marſzałka Konfederacyi Litewſkiey y innych JWW. Postów do powodzeń Miaſt przykładaiących ſię.

W przeciągu którego Czasu ſłyſzany był odgłos powſzechny Poſpolſtwa. To bowiem cieſząc ſię z doczekaney od dawien pragnioney chwili przywrocenia wolności maiąc rozſtawione po Rynku trunki bezprzeſtannie wołało — Vivat dobry KROL, Naſz Oyciec — Vivat JW. Stanisław Małachowski — Vivat JO. X. Kazimierz Sapieha — Vivat Prawo y Wolność. Te zaś powſzechne okrzyki noc całą aż do dnia dobrze odkrywaiącego

ſię

ſię, słyſzeć można było; po odbytym więc częſtowaniu poźno w noc trwaiącym udał ſię tenże sam M. giſtrat wraz z całą liczną kompanią do Sukiennic, gdzie powróciwſzy zaczął Tańce, które aż do dnia trwaiąc zawſze z wesołemi okrzykami ogólny Feſtyn Miaſta kończyły. W tym mieyſcu ieſt godzien wſpomnienia Taniec zkomponowany umyślnie do tego Aktu przez iednego z złożcney Orkieſtry z pioſneczką w ſpoſobie naſtępuiącym:

Zgoda Seymu to ſprawiła
Ze Nam Wolność przywrociła,
Vivat krzyczcie wſzyſtkie Stany
Vivat Naſz KROL ukochany.

* * *

Naſz Monarcho Wielki Panie
Serca Ci ſkładamy za nie,
Obywatel każdy wſzędzie
Zycie swoie łożyć będzie.

Dotąd więc opiſane zoſtało ogolne gmachów Mieyſkich oznaczaiących radość, a oraz pokazuiących wdzięczność, opiſanie teraz kładzie ſię okazywana wſpaniałość illuminacyi Domów Obywatelſkich, z samey ochoty udziałana y tak oprcez powyżey okazanych widoków wſpaniałych, były ie-

ſzcze

ſzcze y wſzczegolności Kamienice Obywatelſkie w różne formy oświecone, jedne bowiem z nich bawiły przechodzących będąc przyozdobione w Herby tak Nayjaśnieyſzego Monarchy jakoliteż obydwoch JW: y JO. Marſzałków Konfederacyi Koron: y Litt: inne pokazuiące Cyfry na sobie tychże jako wyżey w różne ſpoſoby robione, inne zaś zawierały Napisy umyślnie dla tego samego Feſtynu udziałane z których niektóre jako godne wſpomnienia tu kładą ſię.

I tak w Kamienicy pod Nrem 405.

HÆC DOMUS.

Libertatis Municipalis coaeva
Negatae per tria soecula teſtis
Recuperatae ſpectatrix læta
STANISLAO AUGUSTO.

Ordinibusque Regnis grata

Pod którym okazywało ſię guſtowne malowanie zawieraiące wſpaniały widok „
„ Król w Osobie na Stopniu ſtoiący w Koronie
„ y Płaſzczu Królewſkim oddaie prerogaty-
„ wy Miaſtom, oznaczone przez Koronę Mu-
„ ralną, Osoba z wdzięcznością y uſzano-
„ waniem nachylona, którey Król tę Koro-
„ nę kładzie na głowie znaczy Stan Mieyſki-
„ Ry-

„ Rycerz Zbroyny oddaiący Osobie Stanu
„ Mieyſkiego, Znak wolnosci Laſkę z czapką
„ y Znak przemyſłu Berło z okiem, wyraża
„ Stan Rycerſki który ſię z chęcią przy-
„ chylił na dziſieyſzym Seymie do odda-
„ nia Sprawiedliwości Miaſtom. Wſzyſtkie
„ te Osoby są w Rzymſkich Starożytności
„ ubiorach.

Na Kamienicy Nro 174 w czterech Oknach

w Ul. Grodzkiej

1.	2.	3.	4.
Mądremu Krolowi. y	Nayiaśnieyſzym Seymuiącym Stanom	Na Znak uſzanowania	Wierności i Wdzięczności.

Pod Nm 317 na facyacie teyże Kamienicy objaśniony był naſtępuiący napis:

Na wolności zrządzone Miaſt Prawa zasady,
Dwoch wiekow nieſkażone znosi trzeci wady,

Dobry Krol związek Stanów pod rozumnym
ſtyrem
Oddychać pozwolił tym wolnym Zefirem.

Chołd winny, posłuſzeńſtwo, wierność zaręczaią
Mieſzkańcy Prawodawców w Wieki uwielbiaią.

Pod Nm 477 zawieſzone Cyfra Królewſka y Herby RzeczyPoſpolitey y Miaſta Krakowa zawierały Napisy naſtępne — *Miaſto*

Kra-

Krakow Sądem Appellacyinym zaſzczycone — w Paleſtrach wſzelkich y Dykaſteryach Promocya Osobom Stanu Mieyſkiego zapewniona — Plenipotentom Miaſt zaſiadanie w trzech Magiſtraturach zoſtawione.

Tey radości y Klaſztory okazywały poznaki przez illuminacyą osobliwiey zaś XX. Dominikanie Wieży na którey Napis dał ſię widzieć takowy:

Rex Juſtus erigit terram. Prov. 29. v. 4.
Desiderium cordi Ejus tribuiſti Ei Ps. 20.

Pod Cyfrą.

Dies ſuper Dies Regis adijcies Ps: 60.

Te Napisy y wſpaniałe Budowli Obywatelſkich oświecenia, których daleko więkſza połowa opuſzcza ſię mogą każdego przekonać, że wdzięczność ku dobremu Krolowi y JW. JO. Marſzałkom Konfederacyi Kor: y Litt: pochodziła tylko z ſzczerey a nieobłudney każdego z nowo uſtanowionego Prawa radości, tey bowiem tym więcey ieſzcze dodawały okazałości illuminowane iak nayprzyzwoiciey Kamienice JWW. Urzędników y Obywatelów Wojewodztwa którzy równie ochoczo Domy swoie guſtownie oświecić raczyli.

Powſzechna ta Radość okazywana publicznie nie ſkończyła ſię dnia jednego trwała ona bowiem przez Ośmiodzień y dopiero w oſtatnim dniu na wſpaniałym powtornym oświeceniu Wieży y Hauptwachu, tudzież biciu z Armat y częſtowaniu przez Regiment tu konsyſtencyą swoią maiący zakończoną zoſtała.

Tak to Obywatele z Serc radość wydaią,
Gdy Prawodawczą Rękę ſzczodrobliwą znaią.
Poświącaią swe oni nie tylko maiątki,
Lecz oddaią y zycie w grobowe zakątki.